

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rasta male stvari, a nesloga sve pokrvari“ Nar. Posl.

Preplatit se poštarinom stoji 2 for., a seljake samo 1 for. za cijelu godinu. Razmerno 1 for. a seljake 50 novč. za pol godinu. Izvan Crvenice više poštarina. Gdje se najđe najmanje 3 seljaka te su voljni, da im list šaljeomo svim ukupno pod jednina zavojem i linoenom, davat ćemo za 70 novč. na godnu svakomu. Novel se šalju kroz poštaricu Agnatačica ime, prezime i najbližu Poštu valja jasno označiti. Komu List nadodje na vrijeme, neka to javi odpravništva u otvorenu pismu, za koje se naplaća nlikakva poštarina, napisav izvana Reklamacija. Tko List prima i drži, ako ja pošten, to ga i plaća.

Izlazi svaki i. i 16. dan mjeseca.
UREDNIČTVO I ODPRAVNIČTVO
nalazi se
Tip. F. Huala, Palazzo Diana Via S. Lazzaro 15.

Pisma se šalju plaćene poštarine. Vjesti, dopisi i drugi spisi Stampaju se ili u zlozloži ili u izvadku, naima prama svojoj vrijednosti i smieru ovoga lista. Nepodpisani se dopisi neupotrebljuju. Osobna napadanja i čisto sukromne stvari nenalaze mjestu u ovom listu. Priobčena se pisma tiskaju po 25 novč. svaki redak. Opisi od 8 redaka stoje 40 novč., a svaki redak snviše 5 novč. i li u slučaju opetovanja po što se pogode oglašnik i odpravništvo. Dopisni se nevručaju. Uredništvo i odpravništvo, osim izvanrednih slučajevah, nedopisuju, nego putam svoje Listnice.

Grad Rieka.

Leži tamo na desnoj obali hrvatske rječice »Rečina« grad nazvan »Rieka« il kako ga tudjin okrsti »Fiumo«. Imat će sa okolicom do kakvih 20.000 stanovnikah, kojih se jedan dio bavi pomorskom trgovinom. Pitat će tko, pa odkle to, da se u ovo zadnja tri ili četiri mjeseca uovinstvo u toliko bavi Riekom? Jeli su se njezini stanovnici toli odlikovali na kojem polju rada, umjeće il znanosti, da se toliko o njih piše? Nije tako. Vrli su primorci dođuše ti naši Riečani nu odviš mirni, da izazovu o sebi kakvu polemiku, to bi mogao najviše koji dopripeni tudjinac, kojih se je tamo na našu žalost liepi broj dovukao, da muti vodu. Grad »Rieka« leži na moru, morsko je pristanušte, položaj je jako povoljan: dovoljna su svojstva, da uzbude pozornost i pohlepnost u onoga, komu što takva posjedovati nije dano. Obstoji u austrijskoj državi i jedno pleme, koje živi na plodousnih poljanah i pustarah nu koje nije tako sretno, da ga morsk valovi oplakuju, Madjarska je odaljena od mora. Buduć su si Madjari ovo zadnje doba izvježili prevagu u državi, odkad se je u dva diela razkomadala, to je za njihovo gospodstvo neobhodno potrobita i koja morsk luka, ma bila i što mljahn od njih udaljena. Evo tamo u kraljevini Hrvatskoj liepo luke, eno ti grada »Rieke«, taj mora da bude naš, tako svi Madjaril Upravljali su njeko vriemo i madjarski guvernieri Rieku, bio taj i pod upravom njenaškom al i pod hrvatskom. Kraljica je Marija Terezija prošlin

stolećom god. 1877 zapoviedila, da se Rieka opet pridruži kraljevini Hrvatskoj to će reći, da je i prije spadala k Hrvatskoj. Pogledjimo na Riečano i to na ono, na koje Madjari računaju, jer imade i tamo liepi broj sviestnih naših rodoljubah, kojih narodnost i načela su svakomu poznata. Riečan je kozmopolit, zapitaš li ga za rod i narodnost, dobit ćeš za odgovor, »da je Riečan«. A dobro je znati, da noma cigloga Riečana, koji nebi poznavao hrvatskoga jezika, madjarski znade njih dvojica il trojica. Videć kako sada Madjari davaju ton državi, laćaju se njih nobi li štogod za svoj grad pridobili. Madjari opet da si prikupje Riečano troše milijune na riečku luku i drugo stvari, to njekojim Riečanom godi, jer toga nobi bili postigli od Hrvatske. A tužna Hrvatska nije li i ona obterećena dugovi, što jih Madjari prave, da prikazuju sviotu svoje političko bitisanje? Nebi li i Rieka s Hrvatskom spojena pripadala k ugarskoj kruni?

Nije li onda država dužna skrebiti za zajedničko poslove? Nu Madjari toga nećuju, oni hoće imati Rieku neposredno podčinjenu Madjarskoj, tu se nepita jeli moć il tvoje, još jim se rači za zemljištem koje dieli Rieku od Madjarske to očitio kažu da valja i to uzeti. »To je politična potreba, Madjarska mora imat luku«. Mnogo kopuenih državah rado bi takodjer imati mora, nu kad su u sredini kopnu, to ga nemogu imat, van ako se posluže madjarskim moralnim principom »uzmi, što trebaš«. Ako ovo načelo prenese mo na privatni život, te ako se pripusti ljudem, da sve ono uzmu, što trebaju, to će društvo spasti na sgolnje grabitelje, koje krećiti ima nalog

kaznioni zakon. Eto političkoga morala u Madjarah: državni interes zahtjeva, tako mora biti. Svatko mora pako znati, da zdrava država s takvim načeli napredovati nemože, to je samo sila, moć, kojoj se samo za vrieme možoš pokoriti. Preuzetnost se kadkada žulko naplaćuje.

Mislat čo strani sviat, da Riečani ljubo Madjare, njihov jezik, nu tko je koje vriemo med njima boravio, osviedoćio se je o protivnom. Riečan, govornimo uvijek ob onih, koji ožijukuju a Madjari, smatra madjarski jezik za nješto neuropejskoga, daklo ljubi ga onako, kakko se mongolski il turski ljubiti može. Još nijednomu Riečanu nije na um palo, da se madjarski uči, on u Madjarah traži samo svoj interes. Nekolicina rada bi grad potaljaničiti, znaju dobro, da če Madjari svojim jezikom na Rieci učiniti fiasko, pak pod madjarskom egidom šire tamo talijanski jezik, tako da je danas u tom gradu talijanski službeni jezik. Neka Rieka postane radje taljanska nego li hrvatska, to je geslo Madjarah, jer su odviše osviedoćeni, da tamo neće madjarski olemant moći nikad uljaviti korenu ma donieli na Rieku sve svoje raznomanjaste atile i kalpake. Budućnost će pokazat, tko ima Rieku po božjem i naruvnom pravu posjedovati!

Iz selah dan na dan ljudi hježe živiti u gradove, a iz gradovah nitko u se'nego koji gospodini na svoje zaselke (ville) da se jednu dobu godine razhladi.

One familije, koje iz selah hježe u gradove, tamo živu sa samom nadnicom gospodara, koja iznaša obično 1 forint, redko 1 for 50 novč. Mora se uzeti po običnom zakonu, da ljudi u obće traž: uvijek dobro u ne zlo za se i za svoju obitelj. Kada daklo u onih okolnostih hježe iz selah u gradove, to je znak, da oni u gradovih holje živu, to jest da na selu radeć zemlju ciela familija nezaluzi niti običnu nadnicu gradskoga radnika.

Porezna politika države mora dakle svakako biti ta, da čim više olakčoti, a ne otežča, obradivanje zemlje u naših krajevih, gdje konkurira s našimi prirodil žito i druga hraua iz najdalnjih krajevah posve tudjih državah i gdje je ciena poljskoga prirodna nam na štetu, a ne na korist, jer nas jedan cent žita mnogo više truda i muke stoji, nego li Rusa ili Banačana, pak da ga i hoćemo prodati, morali bismo naš trud upravo u ništa baciti. To bi država morala nastojati već zato, jer svi nemožemo biti obrtnici, fabrikanti i zlo bi bilo da jesmo.

Ovim našim prituzbama moglo bi se prigovoriti, da je prosto seliti se u holje krajeve svakoj obitelji, koja kod kuće već nenalazi dostojne zaslužbe. Do istine pučanstvo naših običnah naraslo je već nad 5000 dušah po četvornoj miljil, ako odzmemo predjel pravce žume gdje se nescmie seliti.

Toliko pučanstva imaju tekar najnaprednije i najbogatije zemlje; i naše

Podlistak.

Žitje svetih Cirila i Metoda, slavjanskih apostolah.

I.
Dragi Istranci! tebi su naročito namijenjeni ovi ređci. Čuo si i čitao ovih danah o velikim svetinica Cirilu i Metodu, čuo si o slavjanskom hodoćušću u vječni grad Rim, da se tamo pokloni sv. oteu papi, da mu se zalubvi na ljubavi, koju je izkazao prama čitavomu slavjanskomu svietu u svojoj okružnici »grande munus«, gdje pozivlje svukolikcu crkva, da odsede štuje i slavi sv. Cirila i Metoda kao velike svetce, e da se oni zauznu svojom prošnjom pred priestolom milosrdja božjega za mnogobrojni slavjanski narod, a osobito za one, koje je zloba i oholost na njihovu i našu veliku štetu odcepila od jedinstva sv. Crkve Spasiteljova. Na 4 ovoga mjeseca palihi se i po Istri kriesovi, a slededeća dana služile se sv. Mise i držali već u nedjelju prije govori u čas sv. Brade. A kako i nobi, kad je Istran jedna grana ako i malena, ogroutnoga stabla Slavjanskoga, kad je to bila želja samoga sv. Otea, Lava XIII! — Istrane dragi! i Naša Sloga nauimila ti ovo obširnije progovoriti o slavjanskim Apostolima. Nije ova razpravica visokoučeno pisana, tebi je namijenjena, koji si vičan u

priprostoj odjeće gledati istinu, da iz nje crpiš veliku korist za sebe i naučiš cijeniti velike svetce božje Cirila i Metoda.
U gradu Solunu na Iztoku, gdje je pred tisuća i nekoliko stotinah ljetah sam sv. Apostol Pavao propovjedao sv. vjeru Isusovu, rodila se naša braća od imućnih, bogoljubivih i skroz poštenih roditeljah. Otac im se zvao Lav, koji bijaše viši činovnik u carskoj službi, a za ime materino se nezna. Mladji brat, Konstantin, kašnje prozvan Ciril, rodio se godine 827. p. Kr., a za starijega nemože se upravo vrieme opredieliti. Od djetinstva bili su liepo odgojeni i izškoleni u gradu Solunu. Oba su marljivo napredovali u nauci, a osobito mladji odlikovao se bistrumljeva, to ga kašnje radi njegovo učestiti prozvali filosofom ili mudracem.
Kad je stariji brat Metod poodrastao, stupi po želji svojega otea u državnu službu, te posta upraviteljem jeine slavjanske kneževine, najbrže strumske nedateko Soluna, gdje mu se pružila liepa prilika da pročud dobro jezik, običaje i čud Slavjanah. Nu nakon nekoliko vremena odreče se ove službe, otide u samostan ili kloštar na goru Olimp, ondje se podstrize, prebuče i postan redovnikom. *) —
) U našem podnarječju ta je rieč dobila drugo znamenovanje, jer obično znaju ondje pope i stčenika, a ono u svojem početku nije znamenovala nego bratra, čovjeka nalimo što je stupo u kakvu red, ako se i nije zaređio, u kojem se znaume-

Obćeniti Reklam obćine Kastavske

proti novoj gruntovnoj procjeni.
III.
Pred nepolbitnom istinom, koju ćemo sada kazati, ništa nevrede svi računi o čistom dohodku zemlje kod nas:

Konstantin svrši u Solunu škole i podje u Carigrad, da se tamo usavrši u svih ondanih znanostih i umiećih. Mladji ovaj još u kući svojih roditeljah prezirao svjetske nasladi i veselja, a lažio je svim žirom svojega sreca za naukom. Priča nam o njem kažuje, da je već u sedmoj godini usnio čudnovat san, da je načelnik grada Soluna izveo prednjega sve djevojke toga grada i rekno mu, neka si izabere koju god hoće, pak da mu bude dosmrtna drugarica, a on da je izabrao jednu ponajliepšu, kojoj hje ime »Sofija«, što znači: »Mudrost«. Njegov otao komu je to kašnje pripovjedao reče mu: »Sine drži se zapovjedi svojega otea i nezaboravljaj nauke matere svoje! Ljubi nauku i mudrost, i svietit će ti ona liepše nego sunce. Bude li mudrost drugaricom tvojom, izbaviš čete od mnoge nesreće.« — Kao mladji je čitao najviše spise sv. Otea Gregura Bogoslova. Čitanjem ovim razpaljivao je u svom mladunjom srcu onaj svetil oganj ljubavi pram vjeri Isusovoj, za koju se on, kao što čemo kašnije vidjeti, toliko trudio, a možda i od presilnoga napora tako rano umro.
Kako je Konstantin još u Solunu ljubio nauku, neka nam svjedoči ovaj dogodjaj. Čitajući jednom knjigu, naljđe na jedno mjesto, koje nije mogao nikako razumjeti, što ga je veoma mučilo. U to dodje onamo neki tu-

novanji i ovdje rabi. Naši su stari zvali fratrove i koludri, a žanske koludricami, kao što ovo zovu još i danas tako.
(Op. uređ.)

